

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
6. ระยะเวลาในการทำการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 3,178 คน (สำนักงานทะเบียนท้องถิ่น. 2547 : 6)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ผู้วิจัยได้มาจากการสุ่มตัวอย่างประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากร โดยวิธีการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามสูตรของ ทาโร ยามาเนะ (Taro Yamane)

1.หาขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากสถิติประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ในปี พ.ศ. 2547 มีจำนวนทั้งสิ้น 3,178 คน การหาขนาดกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากร โดยวิธีการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามสูตรของ ทาโร ยามาเนะ (Taro Yamane. 1973 : 727 ; อ้างถึงในชาญชัย ราชโคตร. 2544 : 38) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด (3,178 คน)

E = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นในที่นี้ ร้อยละ .05

แทนค่าในสูตรได้ดังนี้

$$n = \frac{3,178}{1 + 3,178(.05)^2} = \frac{3,178}{8.945} = 355.28$$

$$n = 355 \text{ คน}$$

2. ทำการสุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดโควตา (Quota Sampling) และการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยจะเลือกหน่วยตัวอย่างจากประชากรที่ได้รับการแบ่งตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และถิ่นที่อยู่อาศัย (หมู่ที่ 1,2,3) กลุ่มละใกล้เคียงกัน ดังแสดงในตารางที่ 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1.3 หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์ (Unit of analysis) การศึกษาครั้งนี้หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นปัจเจกบุคคล

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาจากการปรับข้อคำถามจากแบบวัดของไชยพร ดันท์จิตานนท์ (2536 : 204) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอบเขตของการวิจัย ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ (Likert Scale) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และถิ่นที่อยู่อาศัย (หมู่ที่ 1,2,3)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลในการวัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ดังนี้

1. การเลือกตั้ง
2. การมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง
3. การแสดงความคิดเห็น
4. การรวมกลุ่มผลประโยชน์
5. การแสดงออกซึ่งความต้องการต่างๆ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นคำถามชนิดปลายเปิด

2.2 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert ที่มีการให้คะแนนแบบเดียวกันทุกข้อ โดยกำหนดในแต่ละข้อมีคะแนนเป็น 5 4 3 2 1 (ตามลักษณะการตอบระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด) ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเป็นเครื่องมือใน

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่างๆ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

2.2.2 กำหนดกรอบแนวคิดและเนื้อหาของแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยนำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามทั้งชนิดปลายเปิดและปลายปิด

2.2.3 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบ แก้ไข เสนอแนะ ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและความถูกต้องของแบบสอบถาม

2.2.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ แล้วทดลองใช้ (Try-out) กับประชาชนที่มีสิทธิในการเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบล จตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยเลือกหน่วยตัวอย่างจากประชากรที่ได้รับแบ่งตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และถิ่นที่อยู่อาศัย (หมู่ที่ 1,2,3) รวม 40 คน

2.2.5 นำแบบสอบถามที่ได้จากการนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 40 คน มาตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยทำตามขั้นตอนดังนี้

2.2.5.1 ทำการวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยการหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เป็นรายข้อ เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มคะแนนสูง และกลุ่มคะแนนต่ำ (ทดสอบเปรียบเทียบ โดยใช้สถิติ t -test) เป็นรายข้อ โดยนำข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.734 ขึ้นไปมาเป็นข้อคำถาม ส่วนข้อที่มีค่า t ต่ำกว่านี้ผู้วิจัยจะตัดทิ้ง

2.2.5.2 ทำการวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายด้าน เพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามเป็นรายด้าน และภาพรวมทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Lee J. Cronbach)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 ขอความร่วมมือตรวจสอบสถิติประชาชนที่อาศัยในเขตเทศบาลตำบล จตุรพักตรพิมานจากเจ้าหน้าที่สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

3.2 ประสานขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประชากรจากเจ้าหน้าที่

เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

3.3 ทำการอบรมผู้ช่วยวิจัย จำนวน 10 คน โดยเป็นนักศึกษาเอกพัฒนาชุมชน ปี 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3.4 ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยและความเป็นอิสระในการให้ข้อมูล รายละเอียดของแบบสอบถาม ประโยชน์ที่กลุ่มตัวอย่างและผู้อื่นจะได้จากการวิจัย เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างถูกต้องครบถ้วน และเก็บข้อมูลได้ตามกำหนดเวลาที่ตั้งไว้

3.5 ผู้ช่วยวิจัยได้แจกแบบสอบถามกับประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัย จำแนกแบบสอบถามตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษาของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์แยกเป็นขั้นตอน และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปบรรยายคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้สถิติความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วแปรผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์การแปลความหมายเพื่อบรรยายลักษณะของข้อมูล ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับการมีส่วนร่วม	
1.00-1.80	น้อยที่สุด	ให้เป็น 1 คะแนน
1.81-2.60	น้อย	ให้เป็น 2 คะแนน
2.61-3.40	ปานกลาง	ให้เป็น 3 คะแนน
3.41-4.20	มาก	ให้เป็น 4 คะแนน
4.21-5.00	มากที่สุด	ให้เป็น 5 คะแนน

ใช้ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบกับเกณฑ์จากคำตอบที่มีค่า 1 2 3 4 5 คิดเป็น 4 ช่วง ผู้วิจัยต้องการจำแนกเป็น 5 ระดับ ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ดังนี้ $\frac{4}{5} = 0.8$ ดังนั้น ทุกช่วงจึงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.8

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การทดสอบเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนระหว่างเพศใช้การทดสอบด้วย t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนระหว่างอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และถิ่นที่อยู่อาศัย (หมู่ที่ 1,2,3) ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจะทำการทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีการ Scheffe'

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ประมวลผลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด นำมาวิเคราะห์เนื้อหาและเรียงลำดับความถี่ในแต่ละประเด็น

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

5.1.1 ทำการวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยการหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เป็นรายข้อ โดยการทดสอบทางสถิติ t-test เพื่อหาค่าความแตกต่างระหว่างกลุ่มคะแนนสูงและกลุ่มคะแนนต่ำที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

5.1.2 ความเชื่อมั่นหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามเป็นรายด้านหรือทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ตามวิธีการของครอนบาค

5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่

5.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปบรรยายคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างของผู้รับบริการและความคิดเห็นทั่วไปใช้สถิติ

5.2.1.1 ความถี่ (Frequency)

5.2.1.2 ร้อยละ (Percentage)

5.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

ใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2.3 การทดสอบเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนระหว่างเพศ ใช้การทดสอบด้วย t -test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนระหว่างอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และถิ่นที่อยู่อาศัย (หมู่ที่ 1,2,3) ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY